

nicotným. Protože jde o předpis práva donucovacího, daný v zájmu veřejném, musí ke zmatečností přihlížeti z moci úřadu nejen soud první stolice, jakmile o nich zvěděl, nýbrž i soud vyšší stolice, došla-li k němu věc přípustným opravným prostředkem (§ 477 odst. 1, § 514 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Jednou ze zmatečností je také porušení zásady rovného slyšení stran, totiž případ, že byla straně nezákonným postupem, zejména opominutým doručením, odňata možnost před soudem projednávání (§ 477 čís. 4 c. ř. s.). O takový případ tu běží. Soud první stolice konaným šetřením, k němuž byl i bez příkazu ministerstva spravedlnosti oprávněn podle § 182 odst. 2 věta 2 c. ř. s. ve spojení s § 77 ex. ř. a také § 55 posl. odst. ex. ř., když tu bylo podezření zmatečnosti — zjistil, že exekuce na svršky byla vykonána — správně, že byl učiněn pokus o výkon nikoliv u povinného, proti němuž byla exekuce povolena, nýbrž u jiné osoby stejného jména a příjmení v téže obci, u níž však zůstala bez výsledku. Následkem toho nebylo povinnému doručeno ani usnesení o povolení exekuce, jež mělo býti doručeno při zabavování (§ 253 posl. odst. ex. ř.). Tím však byla založena zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. a § 78 ex. ř., protože se povinný proti povolení exekuce brániti nemohl, ať již jakýmkoliv způsobem, a jest zmatečným celé následující řízení, včetně řízení manifestačního, zahájeného proti povinnému podle § 47 a d. ex. ř. „protože vše spočívá na nicotném podkladu. Nezáleží na tom, že povinný při výslechu podle § 47 posl. odst. ex. ř. a v rekursu proti nařízení přísahy nevytkl nedostatek doručení a stále jen tvrdil, že tato věc se netýká jeho, nýbrž jiné osoby v jiném domě, ani na tom, že výkon přísahy byl pravoplatně nařízen, když řízení manifestační, jež jest součástí řízení exekučního, jsouc upraveno v §§ 47 až 49 ex. ř., spočívá — jak již řečeno — na nicotném podkladu, když dlužníku usnesení o povolení exekuce doručeno nebylo a když u něho výkon exekuce předsevzat nebyl, takže nemůže býti ani posouzeno, zda by tam nebyly nalezeny věci, které by bylo lze zabaviti (§ 47 odst. 2 ex. ř.).

Čís. 15016.

K § 419 c. ř. s.

Pravoplatný rozsudek nelze opravou podle druhé věty § 419 c. ř. s. změnití nebo zrušití a vydati jiné rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 6. března 1936, R I 177/36.)

Podle protokolu o ústním jednání odvolacím vyhlásil odvolací soud rozsudek toho znění, že se odvolání žalovaného nevyhovuje, napadený rozsudek se potvrzuje a že jest žalovaný povinen nahraditi žalobkyni útraty odvolacího řízení do 14 dnů pod exekucí, jak budou v písemném vyhotovení rozsudku upraveny. Po doručení písemného vyhotovení rozsudku, kdy stal se již pravoplatný, vyžádal si odvolací soud doručené rozsudky zpět a vydal usnesení, v jehož důvodech uvedl, že jeho rozhodnutí nedopatřením se nesrovnává s rozhodnutím usneseným a pro-

hlášeným, a jímž — odkázav k §§ 419 a 430 c. ř. s. — rozsudek prvního soudu zrušil a jemu uložil, aby nové rozhodnutí vydal a při tom dbal útrat řízení odvolacího. V jednacím protokole byl původní zápis upraven tak, aby odpovídal zrušovacímu usnesení.

Nejvyšší soud zrušil k rekursu žalobkyně toto usnesení odvolacího soudu.

Důvody:

Především jest řešiti otázku, jak daleko jde o oprávnění soudu k opravě podle druhé věty § 419 c. ř. s. a zda jde tak daleko, že může zvrátiti již nabytá práva strany. Původně bylo na konci jednacého protokolu o ústním odvolacím jednání uvedeno, že odvolací soud prohlásil rozsudek, že se odvolání žalovaného nevyhovuje, napadený rozsudek se potvrzuje a že jest žalovaný povinen nahraditi žalobkyni útraty odvolacího řízení do 14 dnů pod exekucí, jak budou v písemném vyhotovení rozsudku upraveny. Záznam byl podepsán předsedou i zapisovatelem a podle toho byl pak skutečně rozsudek vyhotoven, byl předsedou, zpravodajem i zapisovatelem podepsán, byl vypraven, stranám doručen a zůstal nenapaden. Ani z výroku ani z důvodů rozsudku není zřejmo, že by šlo o omyl. Důvody vyvracejí jednotlivě uplatněné odvolací výtky žalovaného a končí větou, »že nebylo lze nedůvodnému odvolání vyhověti«. Teprve po doručení rozsudku stranám vyžádal si odvolací soud sám od sebe od prvního soudu spisy a pak delší čas po pravomoci vydal napadené usnesení, v jehož úvodu se zmínil o tom, že jeho rozhodnutí nedopatřením se nesrovnává s rozhodnutím usneseným a prohlášeným, a jímž — odkázav k §§ 419 a 430 c. ř. s. — rozsudek prvního soudu zrušil a jemu uložil, aby nové rozhodnutí vydal a při tom dbal útrat řízení odvolacího. Odůvodnění se zase přimyká k novému výroku. V jednacím protokole byl původní zápis o prohlášeném rozhodnutí upraven tak, aby odpovídal zrušovacímu usnesení. Z tohoto děje je zřejmo, že odvolací soud původní vyhotovené a doručené rozhodnutí zvrátil jak co do výroku, tak co do důvodů a že žalující straně přiznaný nárok zase odňal, ač dovolání podáno nebylo a ani podáno býti nemohlo, ježto šlo o souhlasné rozsudky v příčině částky 1054 Kč s příslušenstvím (§ 502 odst. 3 c. ř. s.). Není třeba řešiti zde otázku, zda by byl odvolací soud směl založiti svůj postup na § 419 c. ř. s., kdyby bylo první rozhodnutí ještě nevešlo v moc práva, neboť jistě tak nesměl učiniti v souzeném případě. Nemůže býti opravou podle § 419 c. ř. s. ve věci změněno, co již bylo pravoplatně rozhodnuto a založilo právo mezi stranami (§ 411 c. ř. s.). Byla by tím podrývána právní bezpečnost, neboť strana by nebyla pro budoucnost jista, zda pravoplatné rozhodnutí nebude »opravou« zase zvráceno. Nemá tu rozhodujícího významu okolnost, že snad vydaný rozsudek se nesrovnával s rozhodnutím usneseným a prohlášeným. Prohlášený rozsudek musí býti doručen stranám v písemném vyhotovení (§ 414 odst. 3 c. ř. s.) a teprve tímto doručením se stane vůči stranám účinným (§ 416 odst. 1 c. ř. s.) a teprve od nejbližšího dne počíná lhůta k opravnému prostředku, zde k dovolání (§ 505 odst. 2

c. ř. s.). Strany nemusí býti vůbec přítomny prohlášení rozsudku (§ 414 odst. 1 c. ř. s.). »Prohlášení rozsudku nemá specifických účinků a není nic, čeho by stranám neposkytovalo také písemné vyhotovení« (srov. motivy str. 291—292). Vyhradí-li si soud rozhodnutí, nemá vůbec prohlášení rozsudku místa (§ 415 c. ř. s.). Jak již řečeno, rozsudek stane se vůči stranám účinným teprve obligatorním písemným doručením. Zákon nutí k písemnému vyhotovení rozsudku nejen z důvodu sebe-kontroly soudu a klidného uvážení věci, nýbrž také, aby strana jasně viděla, jak soud rozhodl a proč tak rozhodl. Ze všeho toho jde, že vejde-li písemně vyhotovený rozsudek v moc práva, nelze jej opravou změnit nebo zrušit a vydati jiné rozhodnutí (srov. k tomu také důvody rozhodnutí čís. 9872 Sb. n. s.). V tom smyslu také Hora »Ueber das Berichtigungsrecht im Zivilprozess« Zentralblatt 1911, zejména str. 803, 806 a 820, kde rovněž zastává názor, že co nemůže býti opraveno kdykoli, aniž by to mělo právní újmu strany, nemůže býti opraveno podle § 419 c. ř. s. vůbec.

Čís. 15017.

K výkladu úmluvy, již převzal knihovní věřitel závazek, že nepostoupí jiným věřitelům přednost před svou knihovní pohledávkou. Pokud odpovídá za škodu vzniklou smluvníku porušením svého závazku.

(Rozh. ze dne 6. března 1936, Rv I 808/34.)

Žalobkyně domáhá se na žalovaném náhrady škody, již mu způsobil tím, že jednáje proti úmluvě ze dne 26. dubna 1930, postoupil pohledávce Jana D. v částce 30.000 Kč s příslušenstvím přednost před svojí knihovní pohledávkou, čímž se zhoršilo pořadí částek postoupených žalobkyni a firmě Jan B. tak, že při rozvrhu nejvyššího podání za zastavenou nemovitost nedošly úhrady ve výši 11.238 Kč 45 h, ačkoliv jim prý i tato částka byla by bývala přikázána, kdyby byl žalovaný smlouvu řádně splnil. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Žalobkyni, jež uplatňuje nárok na náhradu škody pro nenáležité splnění smlouvy, náleželo, aby dokázala, že byla uzavřena smlouva určitého obsahu, že nebyla splněna buď vůbec nebo řádně a že jí tím vznikla škoda určité výše; nemusila dokázati zavinění žalovaného, neboť v případě nároku na náhradu škody z nesplnění nebo nedokonalého splnění smluvní povinnosti mění se pouze závazek, který tu již jest, v povinnost k náhradě škody, a má naopak žalovaný dokázati, že nemá viny na nesplnění nebo na nepořádném splnění smlouvy (§ 1298 obč. zák. — rozh. čís. 11499 Sb. n. s.). Napadený rozsudek vylučuje protiprávní nebo protismluvní čin žalovaného z důvodu, že žalovaný prý nikterak nepř-